

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

HIRDETÉSEK a szerkesztőségben és a kiadóhivatalban vétnének fel.
Szerkesztőség: és Kiadóhivatal:
Bende Imre-u. 3. sz.

Társzerkesztő:
Wagner Antal

Laptulajd. és fel. szerkesztő:
Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak:
Égész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér

Haldokló frázis

cím alatt írtunk a minap arról, hogy hogyan hanyagolják el Baján a szép és erős lendülettel megindult hazai ipartámogatást. A helyi ipar elhanyagolásáról, negligálásáról már nem is beszélünk. Hiszen hiába való minden szavunk, minden sor írásunk. Hiszen az olyan általánosan bajai vonás, hogy mindent, ami bajai, le kell szólni

Amikor jó néhány esztendővel ezelőtt helyi iparkiallítás volt Baján, mindenki tele volt a bajai iparosság kézi ügyességének, versenyképességének dicséretével. Felhangzott akkor a jelszó, hogy pártolni kell, a bajai iparost, mert pártolásra érdemes. Az akkor fellobbanó lelkesedés lángjából ma már semmi sincsen, csak egyedül a füstje. Hol van ma már az az ember, aki mérszeli hangosan emlígetni a honi ipar támogatását? Hol van az olyan ember, aki szívesen teszi ki magát annak a kellemetlenségnek, hogy kinevessék?

Tévedtünk, amikor azt hittük, hogy a frázis haldoklik. Megis halt már. Hiszen voltak olyan naiv emberek sokan, akik nem vették a hazai ipar támogatását frázisnak, hanem komoly célnak.

Igen, voltak emberek, akik úgy vélekedtek, hogy a hazai ipar támogatása egyik legerősebb eszköze a függetlenség kivívásának. Mert nem frázis, hanem valóság az, hogy koldus-szegényen hiába igyekszünk a haza, a nemzet függetlenségének a kivívására.

Közjogi harcok, közjogi viták, sérelmek felsorolása, nem vezet el a haza boldogulására, a nemzet függetlenségéhez. Belátták ezt okos, vezető politikusok és kiadták a jelszót, hogy a harcot át kell terelni a gazdasági térre. Itt kell megvívni a nagy küzdelmet, amelyből,

ha győztesen kerülünk ki, közelebb jutunk a sóvárgott függetlenséghez. Legelső sorban ki kell vívnunk az anyagi függetlenséget, meg kell erősödni a nemzetnek gazdaságilag.

És megindult az agitáció, amely célul tűzte ki az ipar pártolását. Folytak a gyűlések és mindenekelőtt a bankettek. Ez a baj, hogy a munkát ősi szokás szerint bankettel kezdtük el és ott a fehér asztalnál, habzó pezsgő mellett tettek fogadalmat a honi ipar támogatása mellett. A puffogó, a fantasztikusan színes frázisok mihamar elnyeltek a a lényegét és ma már a füstje van a szalmalángnak.

Hol van a Magyar Védő Egylet, amely azért alakult, hogy az iparpártoló mozgalomnak egyik zászlóvivője legyen? Hova tűnt? Meghalt vagy elaludt? Nem lehet egész határozottan tudni. Csak azt látjuk, hogy ma már egyáltalán nem ad magáról életjelet.

Fájdalmasan kell konstatálnunk, hogy a sokat hirdetett „iparpártolás“ csak frázis volt. És ez a frázis is meghalt már. Fájdalmasan látjuk, hogy az indolencia a legjobb, a legszebb szándékot is megöli. Mert az iparpártolást az indolencia ölte meg.

A Magyar Védő Egyesület teljesen elcsönnesedett. Ezek a keserű szavak, amelyeket itt elmondottunk, éppen az okból toltak ajkunkra. Egy ideig megtette a Védő Egyesület azt, hogy felvilágosította a kereskedőket, hogy például a halottaknapjára szükséges ipari cikkeket, hol, mely magyar gyárakban szerezhetik be. Most már ez is elmaradt. Hogy hol a hiba, nem tudjuk, de talán mindkét felen. A kereskedőknél is, az egyesületnél is. A kereskedők nem térhettek el az eddigi szokásuktól, vásároltak ott, ahol azelőtt, a Védő Egyesület pedig ott hibázott, hogy a

november elsején szükséges cikkekre október hónap közepén hívta fel a figyelmet. Aki egy kissé praktikusán gondolkodik, tudhatja, hogy a novemberben szükséges cikkeket nem két héttel, hanem két hónappal előbb kell beszerezni.

De ez csak egy tünete a mozgalom elposványosodásának.

Vannak még másutt is hibák, ennél sokkal súlyosabbak.

Ezeket kell kiküszöbölni és a mozgalomhoz komolyan, kettős energiával kell újból hozzálátni.

Tóth Kálmán.

Az édes szavú, meleg szívű poéta, az egyedüli, akit magunkénak valhatunk, sokat csatkozott életében. Sokat csalódott, de a legtöbbet, a legkeserűbben azokban csalódott, akik a legjobban a szívéhez nőttek volt, akikért leghevesebben dobogott szíve, akiket a legjobban szeretett.

Ha valaha eljut Baja arra a fejlettségre, amelyre az ő szülőtte, a melegszívű poéta vinni szeretne volna, akkor a mi városunk lesz az első magyar városok között a legelső. Tóth Kálmán volt a legideálisabb és a legelső bajai lakálpatrióta. Ha tehette volna, hozta volna talán még az országházát is mihozzánk. Nagynak, fejlettnak, gazdagnak és modern kultúrvárosnak szeretne volna szülő városát látni.

És ez iránt a nagyszívű lakálpatrióta iránt vagyunk mi a legelháttalanabbak.

És ha most feltámadna Tóth Kálmán, le-sujtaná azt, amit itt lát.

És hogy éppen az ő nevével kezdtük cikkünket, hogy az ő nevével tűztük ma cikkünk élére, annak oka az, hogy éppen a róla elnevezett utcából hoz a posta panaszos levelet.

A Tóth Kálmán nevével elnevezett utca egyike a legelhanyagotabbak egyike. Amióta ott vannak a tárházak, azóta nem az az eldugott, félreesső utca, amely volt annakelőtte.

Az állandóan melegítő
„METEOR“
KÁLYHÁK
a legjobbak és leg-
tökéletesebbek!
Kevés fűtőanyag, nagy fűtő-
képesség!

Minden tüzelőanyagra és minden fűtési célra alkalmasak!
Kapható úgy egyszerűbb, mint díszesebb kivitelben!
Eddig 800,000 darab van forgalomban. Minden eredeti „Meteor“ kettős csillag védjeggyel van ellátva.
Gyakodjunk tehát az értéktelen utánzatoktól!

Eredeti METEOR kályhák Baján csakis:
Drescher Gyula
kereskedésében kaphatók.

Ma már élénk forgalom van ebben az utcában. És mégis, az utca a tisztaságáról nem alkothat magának fogalmat, és ez az utca egyáltalán nem tud arról, hogy mi a közvilágítás. Ennél az utcánál megszűnt minden, ami a városra emlékeztet. Oly sötét van itt, hogy az ember két lépésnyire sem lát.

Hiszen ami azt illeti, a többi utcáknak sincsen sok okuk dicsőkedni a fényes kivilágítás miatt. Hiszen panaszkodnak más városrészekben is arról, hogy tűrhetetlen állapotok uralkodnak ott a közvilágítás terén. Egyáltalán érthetetlen, hogy miért nem akarják belátni, hogy annak a külvárosi polgárnak éppen annyi joga van a közvilágításra, a tisztességesen felsöpört, tisztán tartott utcára, mint a belvárosinak. Hiszen a közterhek viselésében nincsen különbség belvárosi és külvárosi polgárok között. Egyik úgy fizet 77 percent pótdótot, mint a másik.

Ha most hirtelen közénk toppanna Tóth Kálmán, körültekintene a szülővárosában, elnézné, hogy milyen keveset haladt ez a város azon a hosszú, hosszú időn át, amióta háttal fordított a város ő neki és aztán ő a városnak és amióta elköltözött egy jobb világba, felsőháztana: Bizony mondom én édes feleim, olyan Baja még ma is, mint amikor én haza jártam programbeszédet tartani. Az utcák semmivel sem sárosabbak, semmivel sem világosabbak éjjelente, mint voltak akkor. A különbség csak az, hogy az én időmben, ha valaki felbukott a sötétben, hát felis tápászkodott, de most ha valaki a rólam elnevezett utcában megbotlik, hát holtan marad ott, mert elgázolja a vonat.

Bizony mondom, az én városom még most se igazi város.

Szegedi T. K. — Bajai Sp E.

Bajnoki küzdelem.

Gyerünk a footballpályára!!

Nagy napja lesz holnap a Bajai Sport-Egyletnek: egy elsőrangú, kvalitásos csapattal kell összemérni erejét, a szegedi testedzők körével.

Nem is fűzünk hiú reményeket legényeink holnapi szerepléséhez, mert értékelni tudjuk mindkét csapat képességeit. Ugy áll ugyanis a dolog, hogy kezdő emberek veszik föl a harcot öreg, viharezett footballistákkal. Az eredmény tehát nem lehet kétséges. De bármilyen nagy a különbség a két csapat rutinja, képességei között, hisszük, hogy a bajaiak lelkesedése, agilitása, pótolni fog sokat.

A csapatösszeállítás már megtörtént. A csapat ilyen rendben fog felállni:

Nagy

Haut Damjánovits
Hechtl Gedra Timpauer

Nyirati Marosi Kristóf Ripka Berta
Tehát ennek a 11 lelkes legénynek kezébe és lábába van letéve a holnapi matchnek a sorsa.

Baja sportszerető közönsége bizonyára nagy számban fogja fölkeresni a football pályát, hogy tanuja legyen egy szép, fair mérkőzésnek.

A bajnokság jelenlegi állása ez:

Bácska szec.	pontoksz.	8	goalarány	30 : 1
Szegedi AC.	»	6	»	25 : 3
Szabadkai S. E.	»	6	»	3 : 1
Szegedi T. K.	»	4	»	9 : 5
Bajai S. E.	»	4	»	3 : 3
Szabadkai M. T. E.	»	0	»	0 : 13
Ujvidéki A. C.	»	0	»	0 : 21
Zombori S. E.	»	0	»	0 : 22

E kimutatás szerint tehát a Bajai Sport-Egylet még egészen jól áll. Ha védelmünknek sikerül holnap a szegedi goalzáport föltartoztatni, akkor a fenti listán nem csak valami nagy változás.

Legények! Baja szeme holnap rajtakot lesz. Mutassátok meg, hogy töletek a babért kieroszakolni — nem könnyű dolog. Tempó, összjáték, önfeláldozás legyen elvetek. No és azt a bizonyos taktikát is vegyétek elő. Előre fiuk!!

Y.

TELEFONHIREK.

Bpest 1912. október 19.

A szerb sereg egyrésze Risztovánál átlépte a határt és husz kilométernyire hatolt előre török területen. Innét a törökök visszaverték a szerbeket.

Az a hír, hogy a szerbek betörték a szandzsákba, valótlán. Ellenben igaz az, hogy az albánok behatoltak szerb területre és megtámadtak több falut. Szerb forrás szerint az albánok három falu népét lemészárolták.

Szentpétervárról táviratozzák, hogy az Orosz Bank Montenegróuk 500,000 rubelt utalványozott ki.

Hivatalosan jelentik, hogy a török és görög ellenségeskedés is megkezdődött. A harc már folyik is a görög határon.

A bolgárok Karraván súlyos vereséget szenvedtek.

Angol és francia bankárok felajánlottak a török kormánynak egy 250 milliós kölcsönt.

NAPIHIREK.

A vonat kerekei alatt.

Halálos elgázolás a Tóth Kálmán-utcában.

Tegnapelőtt esti hat órákor halálos elgázolás történt a Tóth Kálmán-utcában. Amikor Szabadkáról Bajára érkezett az esti hat óra 20 perces vonat, a mozdonyvezető úgy ta-

pasztalta, hogy a mozdony nagyot zökkent a Tóth Kálmán utcánál.

A mozdonyvezető nyomban jelentést tett az állomáson Gombos József vasuti főnöknek, aki Zecevicis rendőr kíséretében kiment a mondott helyre.

Itt nagy rémületükre egy öreg asszonyt találtak a sinek között holtan, borzalmasan elcsufítva, össze-vissza zúzva. A koponyája teljesen bezúzva, a teste összetörve. Az agyongázolt asszony hulláját beszállították a városi kórház hullaházába, ahol ma reggel agnoszkálták a hozzá tartozói és felismerték benne özvegy Horváthné.

Ismételve és újra rá kell mutatnunk arra a veszedelemre, amelyet tartalmaz azon körülmény, hogy a Tóth Kálmán-utcat ott, ahol a vasuti sinek szelik, nem világítják meg.

Házasság. Fehérváry Dezső dr. helybeli ügyvéd, folyó hó 22-én délután 4 órákor tartja esküvőjét Pajor Ilonka kisasszonynyal. Pajor Lajos ur leányával, a bajai róm. kath. plébánia templomban.

Közgyűlés. A Bajai Állatvédő Egyesület folyó hó 27-én, vasárnap d. e. 11 órákor tartja közgyűlését a városi székház tanácstermében. A közgyűlés tárgyai: 1. Beszámoló az évi működésről. 2. A tisztikar lemondása. 3. Új tisztikar választása.

Halálozás. Münzberg Gusztáv, Máv: föllelőr életének 41-ik évében Budapesten szívszélhűdés folytán hirtelen elhunyt. A megboldogult hült tetemét Bajára szállították és tegnapi helyezték örök nyugalomra.

Választás a Munkásbiztosítóban. A Munkásbiztosító Pénztárban holnap, vasárnap, október hó 20-án lesz a közgyűlési küldöttek választása. A pénztár minden tagja élhet alapszabályszerű jogával és a pénztár vezetősége kéri is a tagokat, hogy minél tömegesebben vegyenek részt a választáson, mely reggel 8 órákor kezdődik és folytatólag délután 4 óráig tart.

Egy elmebeteg öngyilkossági kísérlete. Egy báltaszeiki lakos azzal a kéréssel állított be tegnap a városi kórházba, hogy elmebeteg feleségét vegyék fel ápolás végett a kórházba. A kérésnek persze eleget tettek. A szerencsétlen asszony tegnap megszökött báltaszeiki lakásáról és elgyalogolt egészen Pörsbölönyön tulig. Ott lefeküdt a sinekre. A férj még idején észrevette a feleség eltűnését keresésére indult és éppen akkor talált az elmebeteg asszonyra, amikor a sinekre feküdt és onnan vagy száz lépésnyire robogott feléjük a vonat. A férj gyorsan elrántotta szerencsétlen feleségét a veszedelmes helyről. Éppen idejében. Öt másodperc múlva késő lett volna már, mert akkor már elrobbogott azon a ponton a vonat.

Vörösek és kékek. A Makó, Mezőhegyes. Apátfalva között lefolyt nagy hadgyakorlatok tartama alatt, melyeket Ferenc Ferdinánd főherceg, ő cs. és kir. fensége vezetett, a központosított katonaság, amelynek létszáma

Uj uri szabó-üzlet megnyitás!

Van szerencsém a mélyen tisztelt úri közönséget értesíteni, hogy több évi külföldi tapasztalatom után

uri szabó-üzletemet

f. évi november hó 1-én megnyitom a Drescher Gyula-féle házban, volt Szegedi Keresk. és Iparbank helyén. Raktáron tartok, csakis valódi angol szövet és bélés árukat. Ugy a pontos kiszolgálásért, valamint a legmodernebb szabásért kezeskedem.

Vagyok mély tisztelettel

Engart József uri szabó.

200,000 Pél többre rugott — reggelre, ugye bár Önök is etalálják, két elefánt védjegyű Diadal kávé ivott. A legmagasabb hadvezetés elismerését fejezte ki a kávé kitünő minősége fölött, amely köztudomású, hogy a legjobb pörkölt kávék keveréke és hogy a tulajdonos saját módszere szerint olyképpen van konzerválva, hogy ízét és zamatját évekig megtartja. Ügyeljünk a védjegyre és a zárt csomagokra. A Diadal kávé minden jobb fűszerkereskedésben kapható, ahol nincs ott követeljük határozottan és helyette más selejtesebb árut el ne fogadjunk.

FODOR KÁROLY,
szőlész- és szőlőtermesztő.

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhiv. 101.

NYILT-TÉR.

Ezen rovatokban közölték a szerkesztőség nem felelősséget.

Értesítés.

Értesitem a n. é. közönséget, miszerint Atilla-u. (régí Fürdő-u.) 6. számú házba költöztem.

Dr. Bruszt L.
fogorvos.

Budapesti-ut 10. számú ujonnan épült

háza,

mely áll 2 szobából, konyhából, előszobából és széles gangból. Bővebbet Molnár Jánosné tulajdonosnál.

Cs. és kir. udvari szállító

Konrad János órágyára Brűx
2668. sz. (Csehország.)

9 K, kettős haranggal 3.80 K, világító számlappal 4 K 20 f konyhai fali órák darabja 3.20 K, kakukóra 7.50 K, 8.50 K és feljebb Toronyharangóra 7.80 K, éjjel vil. számlappal 8.40 K. Ingaóra 8.50, 10.80 K, és feljebb. Nincsen kockázat! Nem tetsző kicserélve, vagy a pénz vissza. Szállítás utánvétellel, vagy a pénz előleges beutalása mellett — Nagy képes áj-egyűék 4000 ábrával ingyen és bérmentve.

Ébresztő és fali órák.
Versenyképes amerikai sist pontosan járó ébresztő órák (3940 sz.) darabja 2.90 K, 3 db 8 K, világító számlappal 5.30 K, 3 darab

Megbízható jó órák 3 évi jótállással Patent Roskopf nikkell óra 4.20 K, Svájci Roskopf 5 kor. szabályozott nikkell „Sas Roskopf” Anker Remontoir óra 7 korona, „Fantasic” nikkell remontoir óra 7.50 K, „Glória” ezüst remontoir óra 8.40 K, ugyanez kettős fedéllel 12.50 K.

Szőlősgazdák és szőlőtelepítők figyelmébe!

AKI szőlőjét újra akarja telepíteni,

AKI szőlőoltványt akar rendelni,

AKI gyümölcsfát, rózsafát óhajt ültetni —

Kérjen oktató diszárjegyzéket e címtől:
Transylvania Szőlőtelepítő

Vállalat Marosvásárhely,
Dr. Geese Dániel-utca 39. szám.

Rendkívül kedvező alkalom.

Külső leges sima, nag on eleg ns 18 k r gavaller óra Arany dublé óra kitüntetett védjegyű 4 korona 90 fillér. Británia ezüst remontor sveici szerkezetiű csak 3 K 90 f. Női 18 kar. dublé óra, kitüntetett védjegyű sima 5 K 90 f.

Ezen órák valódi sveici szerkezetiűk és 4 évi jótállással garantálva. A férfi órákhoz egy lánc ingyen lesz hozzácsomagolva. Küld utánvétellel

Ignác Cypres

Krakkau, Szenskagasse 13.

Kívánsáúra gazdagon illusztrált árjegyzéket küld 3000 ábrával óra-, arany- és ezüst-árak, órárszek, szerszámok, zene és rőfös-árak stb.

Elveszett

esütörtökön este a vasúti indóház előtt egy

pecsétgyűrű

A becsületes megtaláló ha visszahozza, Szeremlei-u. 99. sz. alá, illő jutalomban részesül.

A Nagy Zsiga-fele Szegedi-ut 21. sorszámu három utcára nyitló, körcsmahelyiségnek-kiválóan alkalmas, jelenleg is körcsmahelyiségül szolgáló

sarokház,

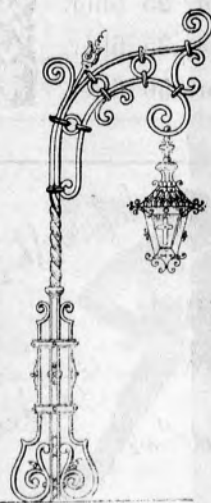
az országos és heti vásártér közvetlen szomszédságában, f. évi október 26-án d. n. 3 órákor a bajai kir. járásbíróság árverési termében bírói árverés alá bocsájtatik. Ugyanakkor árverés alá kerül majdnem 8 kis hold kenderesi dűlőbeli elsőrendű szántóföldnek néhai Nagy Zsigát illetett ⁵/₁₀₀ része is. Bánatpénzül a vételár 10 % lesz fizetendő.

Ingyen utazhat Bácskában!

Aki ruhaszükségletét nálam szerzi be, utiköltségét megterítem.

Legolesőbb bevásárlási forrás férfi és gyermek-ruhákban

KRAMMER BÉLA cég
SZABADKA (Főtér).

SIRLÁMPÁK

diszes kivitelben kaphatók:

Köbling Kálmán
műlakatosnál

Baja, Budapesti-út 35. sz.
König Muki kereskedő mellett.

ÁLLANDÓ

BUTORKIÁLLÍTÁS

Baján, Erzsébet királyné-utca 7. szám alatt

Rosenfeld Albert ajánlja nagy választékban saját készítményű fa- és kárpitos-butorait meglepő kedvezményes ár és fizetési feltételek mellett. Diszítések és lakberendezéseket kiváló szakmunkásom végzi. Telefonszám 84.

Tisztelt Háziasszony!

Vegyen kizárólag két elefánt védjegyű

„DIADAL”

pörkölt kávé

mely a világ
legjobb
kávé-
keveréke

erejét, ízét,
illatát
állandóan
megtartja.

Csak zárt csomagokban e

valódi.

☛ Kapható minden fűszerüzletben. ☛

Óvakodjunk utánzatoktól.

Minden két kilóhoz egy ingyen kávésbügre.

- 1 kilo Diadal pörköltkávé . . . 1 kor. 25 fillér.
- 1 kilo Salon Diadal pörköltkávé 1 kor. 35 fillér.
- 1 kilo Elite Diadal pörköltkávé . 1 kor. 50 fillér.

SAVOY-SZÁLLODA

Budapest, VII., József-körút 16.

Elsőrangú kényelemmel berendezett utcai szobák, Kitűnő étterem. Mérsékelt polgári árak. Külön termek. Bankettek, esküvők rendezése elfogadtatik.

Esténként KURINA SIMI hírneves cigányprimás teljes zenekarával HANGVERSENYEZ.

Szíves pártfogást kér Szabó Tivadár tulajdonos, a «Nemzeti Kaszinó» v. üzletvezetője és a «Deli» v. főpincére.

☛ Kátrány, carbolineum fedéllemezek és fertőtlenítő szerek nagy raktára ☛

HUSZÁR JÓZSEF

kizárólagos festékkereskedésében, Baján, Fötér.

Saját gyártmányú I. rendű olajfesték kimérve bármely színben 1 kg. 80 fillér.

Mosható. ☛

☛ Tartós és nem ragad. ☛

☛ Mosható.

Kerti butor lakkok

Szalmakalap lakkok